

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 4. 12. 2024 o stížnosti

odsouzeného:

M■■■■ V■■■■ narozený dne ■■■■■

proti usnesení Okresního soudu v Lounech ze dne 5. 9. 2024, č. j. 3 PP 131/2024-47,

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. se napadené usnesení zrušuje a znovu se rozhoduje tak, že podle § 57 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku se odsouzený M■■■■ V■■■■ pro výkon zbytku trestu odnětí svobody, uloženého mu v trvání 7 měsíců rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 24. 10. 2023, č. j. 6 T 132/2023-92, a v trvání 2 roků rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 9. 1. 2024, č. j. 6 T 72/2023-100, přearazuje do věznice se zvýšenou ostrahou.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením Okresní soud v Lounech rozhodl tak, že (cit.) „Podle § 57 odst. 1, 2, 3 písm. a) trestního zákoníku se odsouzený pro výkon trestu odnětí svobody zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou nebo přearazuje z věznice s ostrahou do věznice se zvýšenou ostrahou.“.
2. Proti tomuto usnesení podal odsouzený bezprostředně po jeho vyhlášení do protokolu blanketní stížnost (č. I. 43 verte), kterou následně obsáhleji písemně odůvodnil třemi různými podáními (č. I. 55 – 58 verte, 70 – 71 verte, 73). Nejprve namítl, že přearazení do jiného typu věznice nepřispěje k (jeho) nápravě, neboť v těchto typech věznic je uzavřen na jediné cele 22 hodin denně, není zde možné být kázeňsky odměňován, být zařazen do zaměstnání, vykonávat cíl programu zacházení, mimopracovní činnosti a různé aktivity. Poukázal na znění ustanovení § 2 odst. 1, odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), podle nichž trest může být vykonáván jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti odsouzeného a omezuje škodlivé účinky zbavení svobody; tím však nesmí být ohrožena potřeba ochrany společnosti, a s odsouzenými ve výkonu trestu se musí jednat tak, aby bylo zachováno jejich zdraví, a pokud to doba výkonu trestu umožní, podporovaly se takové postoje a dovednosti, které odsouzeným pomohou k návratu do společnosti a umožní vést po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, což ve věznici se zvýšenou ostrahou možné není. Ve věznicích s ostrahou možnosti nápravy jsou, zvláště když celou dobu usiluje o zařazení na specializované oddělení s lidmi s poruchou osobnosti a chování, kam má momentálně podanou žádost a čeká na přijetí, až se uvolní kapacita. Absolvoval několik programů včetně „ZZZ“, „VIT“ a dalších, kde je minimální doba jeden rok; jeho hodnocení bylo podle něj výborné, zaměstnanci s ním byli spokojeni. K nápravě se dá přispět adekvátnějším a alternativnějším způsobem. Řeší své dluhy, oslovil insolvenčního správce, se kterým chce do budoucna pracovat, žádá o zaměstnání. Neúčastnil se žádného kurzu právního minima, jak bylo uvedeno v listinných důkazech, v této oblasti je nikdo nevzděláván, je záměrně izolován, nikdo s ním ve skutečnosti nepracuje. Připadá mu, že okresní soud si z jeho obhajoby udělal nesmysl nedávající hlavu ani patu, zaměřil se jen na nějaká slova; podle odsouzeného je namístě dívat se více do hloubky, zabývat se detaily a přihlížet především ke zvukovým záznamům. Dále M■■■■ V■■■■ popsal ze svého pohledu situace, které vedly k uložení kázeňských trestů či k zapsání negativních poznatků, ať již v době výkonu vazby či posléze v době výkonu trestu. S kázeňskými tresty a svými

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Bláhová.

přesuny mezi jednotlivými vězeňskými oddíly polemizoval. Poukázal na to, že podle přehledu kázeňských trestů se nedopustil zvláště závažných kázeňských přestupků, čímž má na mysli zneužití návykové látky atd. Nadnesl otázky, proč by se sebepoškozoval, proč by se nebránil napadení, proč nebyl při pokusech o sebepoškození převezen na pozorování k odborníkovi z oboru psychiatrie do Věznice Brno, tak jako každý, kdo to udělal před ním, proč je nadále uzavírán a záměrně izolován bez možností plnit cíl programu zacházení a dosáhnout na kázeňskou odměnu. Z odůvodnění usnesení okresního soudu vyplývá, že je naprosto neukázněný vězeň, ale také to, že ubližuje jen sám sobě. Nemá možnost zařadit se do běžného chodu věznice, získat odměnu či se adaptovat pro výkon trestu, jsou mu odpírána práva. Má za to, že ve Věznici Nové Sedlo je záměrně kriminalizován z toho důvodu, že poukazuje na tamní metody a podal trestní oznámení ohledně šikany vězňů. Má strach o svůj život a zdraví, nesouhlasí s tím, že je okresním soudem hodnocen jako silně manipulativní člověk. Jeho přeřazení do věznice se zvýšenou ostrahou nepřispěje k dosažení výchovného účelu výkonu trestu a doslova zničí jeho možnosti, na kterých pracuje. Dosavadní kázeňské tresty nejsou zvláště závažného charakteru, aby se nedaly získat kázeňské odměny pro jejich zahlazení. Věřící, že dosáhne výsledku a jeho hodnocení bude kladné a pozitivní. Proto závěrem navrhl, aby byl i nadále ponechán ve věznici s ostrahou s vysokým stupněm zabezpečení.

3. Ve svém dalším podání M. V. zmínil, že ke své obhajobě ohledně přeřazení do zvýšené ostrahy žádá právního zástupce a žádá též, aby toto řízení bylo vyloučeno z řízení vedeného o návrhu na podmíněné propuštění, a to z důvodu (blíže nespecifikovaných) chyb a porušení zákona Okresním soudem v Lounech. Poukázal na zvukový záznam s tím, že se vzdal práva mít advokáta k podmíněnému propuštění, nicméně při druhé spojené věci o přeřazení do zvýšené ostrahy jej okresní soud nepoučil a nezeptal se, zda chce a má právo na obhajobu; toto právo a právo na spravedlivý proces tak byla porušena. Žádá, aby bylo nařízeno hlavní líčení, aby mu byl ohledně přeřazení do zvýšené ostrahy přidělen advokát, aby byl soudem navržen soudní znalec z oboru psychiatrie k vypracování posudku o jeho zdravotním stavu – jaký dopad na jeho chování mělo, že neměl stanovené léky, které mu odebrali spoluvězni –, a aby si soud ve věznici vyžádal informaci, kolikrát byl kázeňsky potrestán a na jakém oddělení tresty vykonal, neboť potrestán už byl a další trestání by bylo dvojím trestem, a kolik bylo úředních záznamů, kde v kázeňských trestech byly odebírány léky spoluvězni, čímž chce prokázat, že v této věznici se to děje (odběry na léky).
4. V posledním ze svých tří podání, jimiž postupně odůvodňoval svůj opravný prostředek, stěžovatel uvedl, že důvodem podání stížnosti je porušení zákona, poškození cizích práv a projev sympatií k potlačení práv a svobod (bez bližší specifikace). Zároveň požádal o prostudování videokonference ze dne 6. 8. 2024.
5. Při rozhodování o stížnosti přezkoumal krajský soud správnost výroku napadeného usnesení a jemu předcházející řízení a dospěl k následujícím závěrům.
6. V řízení předcházejícím vydání napadeného usnesení byla dodržena všechna ustanovení trestního řádu zajišťující právo odsouzeného na obhajobu. Veřejné zasedání bylo – po spojení této věci (týkající se návrhu ředitele věznice na přeřazení odsouzeného do věznice se zvýšenou ostrahou) vedené původně pod sp. zn. 3 Nt 1121/2024 s jinou jeho trestní věcí vedenou pod sp. zn. 3 PP 131/2024 (o návrhu na podmíněné propuštění) – konáno ve dvou jednacích dnech, nejprve dne 15. 8. 2024 v jeho distanční přítomnosti zajištěné prostřednictvím videokonferenčního zařízení a poté dne 5. 9. 2024 za jeho osobní přítomnosti v budově soudu, kam byl na svou vlastní žádost eskortován (ještě předtím mělo být veřejné zasedání konáno dne 6. 8. 2024, ale fakticky tehdy ani nebylo zahájeno, neboť obžalovaný komunikující z věznice se soudem prostřednictvím videokonferenčního zařízení namítl, že usnesení o spojení obou výše uvedených věcí ke společnému projednání a rozhodnutí mu bylo doručeno teprve dne 5. 8. 2024 a nebyla mu tak zachována lhůta k přípravě, a zároveň žádal přítomnost dvou konkrétních osob jako důvěrníků, což byl ovšem požadavek zcela nemístný, neboť v dané věci soud nerozhodl o vyloučení veřejnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Bláhová.

z veřejného zasedání, kdokoli mu tudíž mohl být jako veřejnost přítomen a zákonné ustanovení § 201 odst. 2 tr. ř. – ve spojení s § 238 tr. ř. – týkající se důvěrníků zde vůbec nebylo uplatnitelné). M. V. byl v průběhu veřejného zasedání opakovaně vyslechnut a byla mu tak dána možnost se k oběma předmětům řízení (majícím ovšem věcnou souvislost) vyjádřit, které také využil. Zmínil především, že k (návrhu na) propuštění jej vedou osobní důvody, výkon trestu ve Věznici Nové Sedlo na něj měl velký vliv, je si jist, že se do výkonu trestu již nikdy nedostane, nechce si nechat vzít život a neztotožňuje se s praktikami vězeňské služby a s mentální hranicí odsouzených. Domáhal se toho, aby byla rozpojena řízení o návrhu na podmíněné propuštění a o návrhu ředitele věznice na přeřazení do věznice se zvýšenou ostrahou, nechtěl vypovídat před pracovníky vězeňské služby a chtěl být (osobně) přítomen u soudu. Je podle něj možné, že když jej soud pošle mezi bláznů a vrahy, přijde o život. V odročeném veřejném zasedání uvedl, že nemá důvěru k příslušníkům vězeňské služby ve Věznici Nové Sedlo, jsou tam uměle vytvořené problémy, vězeňská služba jej záměrně kriminalizuje, má strach o svůj život a zdraví. Vyjádřil nesouhlas s tím, že má problémy s ostatními odsouzenými, byl třikrát napaden. Ve výkonu trestu je pošesté. Bojuje za svá práva a práva odsouzených. Po přemístění na oddělení „A“ nevydržel nátlak a pořezał se, odborné pomoci se mu nedostalo, doufal, že bude převezen na psychiatrii ve Věznici Brno. Do věznice nepatří. V dubnu 2024 se opět pořezał na krku, až poté mu byly ve věznici odebrány bříty. Má vypracovaný znalecký posudek, podle něhož nemá sklony k sebepoškození a sebevražednému jednání. Za všechny kázeňské přestupky už byl potrestán, žádá o spravedlivý proces a návrat do řádného života. Připustil, že kromě Věznice Nové Sedlo měl problémy i ve Věznici Teplice, kde byl také kázeňsky potrestán.

7. Z hodnocení odsouzeného a jejich dodatků vypracovaných Věznici Nové Sedlo, které jsou součástí předloženého spisového materiálu, vyplývají skutečnosti, které rekapituloval již soud prvního stupně v odstavcích 5. a 6. odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí. Zdejší soud, jemuž byl spisový materiál předložen dne 19. 11. 2024 (po provedení opravy výroku usnesení dle pravomocného opravného usnesení), si vyžádal aktuální zprávu věznice, která byla vypracována dne 25. 11. 2024, nicméně žádné zlepšení chování odsouzeného a pokroky v jeho nápravě nedokumentuje, ba právě naopak. Nad rámec osmi kázeňských trestů, které zmiňuje již odůvodnění přezkoumávaného usnesení, ze dnů 28. 9. 2023, 7. 12. 2023, 9. 2. 2024 (a nikoli 9. 2. 2022, jak v důsledku zjevné písařské chyby převzaté ze zprávy věznice uvedl okresní soud, neboť odsouzený je nyní vězněn až od 24. 8. 2023), 14. 3. 2024, 17. 4. 2024, 2. 5. 2024, 14. 5. 2024 a 4. 6. 2024 byl M. V. nově trestán ještě ve dnech 17. 9. 2024, 15. 10. 2024 a 11. 11. 2024 dalšími třemi kázeňskými tresty, a to umístěním do uzavřeného oddílu na 28 dní, na 14 dní, resp. na 7 dní, za sebepoškození, za neuposlechnutí příkazu strážného a poškození cizí věci, resp. za neoprávněné užití tísňového hlásiče. Ve stručnosti lze nyní shrnout, že odsouzený je – snad až na jeho nepravdivé zapojení se do mimopracovních činností prováděním úklidu prostor kmenového oddílu – věznicí hodnocen negativně, neboť neplní cíl programu zacházení, zejména v oblasti kázně, je narušitelem pořádku a kázně ve věznici a v této rovině vykazuje soustavné nedostatky, dne 1. 7. 2024 byl přeřazen z druhé do třetí prostupné skupiny vnitřní diferenciací, celkem jedenáctkrát (!) byl kázeňsky trestán (dvakrát v roce 2023 a devětkrát v roce 2024), neprojevil dosud zájem o pracovní zařazení a podle věznice jím není výchovný účel trestu naplňován; proto také ředitel věznice podal návrh na jeho přeřazení do věznice se zvýšenou ostrahou (a současně se nepřipojil k jeho vlastnímu návrhu na podmíněné propuštění).
8. V opisu z evidence Rejstříku trestů figuruje jedenáct záznamů o dosavadních tuzemských odsouzeních M. V. ke konečným osmi trestům či jejich sestavám (ve třech případech mu totiž byly ukládány souhrnné tresty za současného zrušení výroků o trestech z předešlých soudních rozhodnutí), z nichž dva tresty odnětí svobody nyní ve věznici společně vykonává. Jen první (nejstarší) odsouzení z roku 2008 k podmíněnému trestu odnětí svobody je nyní již zahlazeno, a to ze zákona. Ve výkonu trestu odnětí svobody pobýval poprvé od 31. 8. 2011 do 13. 8. 2014 (kdy byl podmíněně propuštěn, avšak ve zkušební době se neosvědčil a posléze

mu musel být nařízen výkon zbytku trestu), podruhé od 24. 6. 2016 do 6. 1. 2020 (šlo o společný výkon tří trestů, včetně zbytku po předchozím neefektivním podmíněném propuštění), potřetí od 26. 1. 2021 do 26. 1. 2022, počtvrté od 1. 4. 2022 do 1. 9. 2022 a popáté od 7. 9. 2022 do 2. 6. 2023. Po výkonech jednotlivých trestů se vždy – dříve či později – vrátil k páčání trestné činnosti. Jeho nynější pobyt ve věznici od 24. 8. 2023 je tak již celkově šestý (s prozatím plánovaným koncem dne 30. 9. 2025, což se ale ještě může změnit, neboť je nově trestně stíhán pro přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit dne 14. 4. 2024 ve věznici fyzickým napadením spoluvězně, nicméně uvedené trestní řízení dosud skončeno nebylo a je třeba plně ctít zásadu presumpce nevinny). Krom toho má M. V. ve zvláštní části evidence Rejstříku trestů záznamy o odsouzeních v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně ve Spolkové republice Německo, a to mj. pro ublížení na zdraví.

9. Podle § 57 odst. 1 tr. zákoníku může soud během výkonu trestu odnětí svobody rozhodnout o přeřazení odsouzeného do věznice jiného typu. Podle § 57 odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku může soud rozhodnout o přeřazení odsouzeného do věznice se zvýšenou ostrahou, jestliže odsouzený buďto závažným způsobem nebo opakovaně porušil stanovený pořádek nebo kázeň, nebo jestliže byl pravomocně uznán vinným trestným činem, který spáchal během výkonu trestu.
10. Krajský soud ve shodě s okresním soudem dospěl k závěru, že podmínky pro přeřazení odsouzeného do věznice s přísnějším režimem (tedy z věznice s ostrahou do věznice se zvýšenou ostrahou) uvedené ve shora citovaném zákonném ustanovení v jeho případě splněny byly, a to konkrétně ty, které plynou z ustanovení § 57 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Proto je rozhodnutí okresního soudu, jímž k návrhu ředitele věznice odsouzeného pro výkon trestu odnětí svobody přeřadil do věznice se zvýšenou ostrahou, rozhodnutím po věcné stránce správným a učiněným v souladu se zákonem.
11. Není pochyb o tom, že M. V. svým chováním ve věznici porušil stanovený pořádek a kázeň. Některé jednotlivé případy, v nichž tak činil, a jejich charakter (ležení na lůžku v nepovolené době, kouření na nepovoleném místě, spaní v nepovolené době apod.) nevykazují sice abnormální závažnost a samy o sobě by jednotlivě zřejmě nepostačovaly k přeřazení odsouzeného do věznice s přísnějším režimem. Takovéto nedostatky u něj však byly zaznamenány opakovaně, přičemž z hlediska jazykového výkladu tohoto slova by mohla být příslušná zákonná podmínka považována za naplněnou již při dvou porušeních stanoveného pořádku a kázně. Zpřísnění režimu výkonu trestu odnětí svobody takového charakteru, že odsouzený bude zařazen do přísnějšího typu věznice, je poměrně závažné opatření modifikující původní soudní rozhodnutí a je třeba zvažovat i materiální stránku věci. To také krajský soud učinil, nicméně s výsledkem pro stěžovatele negativním. Zmíněných porušení pořádku a kázně, která se u něj pravidelně opakují, navíc se zvyšující se frekvencí, se totiž dopustil hned v jedenácti případech, což je počet již nebývale vysoký. Dalším zásadním faktem v tomto směru je, že se odsouzený nedopustil jen výše zmíněných relativně drobnějších poklesků, ale vyskytla se u něj i mnohem závažnější jednání spočívající např. ve vyhrožování spoluvězňům, opakovaných neuposlechnutích příkazů příslušníků vězeňské služby, opakovaných sebepoškozujících jednáních (hned ve třech případech) nebo dokonce ve fyzickém napadení spoluodsouzeného. Takováto počínání jsou přitom v příkrém rozporu s nejzákladnějšími povinnostmi a zákazy vyplývajících pro každého odsouzeného, M. V. nevyjímaje, z ustanovení § 28 odst. 1, odst. 2 písm. o), odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody (a ve zbytku i z jiných obecně závazných předpisů). Jednání stěžovatele adekvátně nekorigovala ani běžná opatření v rámci výkonu trestu, ani opakovaně ukládané kázeňské tresty – od nejmírnějších v podobě důtek až po četná umístění do uzavřeného oddílu (včetně dvou na maximální zákonem připuštěnou dobu). Uvedené definitivně stvrzuje správnost závěru o porušení stanoveného pořádku a kázně nejen opakovaně, ale podle všeho také závažným způsobem (jde-li nejméně o opakovaná sebepoškození a fyzické napadení jiného vězně, případně o vyhrožování spoluvězňům). Zmíněná krajně nepříznivá zjištění, ve spojení s přetrvávajícím zařazením M. V. do vysokého stupně zabezpečení a třetí prostupné skupiny vnitřní diferenciaci, nejsou

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Bláhová.

podle jeho hodnocení věznicí vyvažována prakticky žádnými pozitivy a z hlediska časového vývoje jeho chování vykazuje jednoznačně negativní trendy. Zcela důvodně tak byl okresním soudem z dostupných zjištění vyvozen závěr, že výkon trestu ve věznici s ostrahou v tomto případě svůj účel neplní. I zdejší soud je toho názoru, že pobyt odsouzeného ve věznici s ostrahou s vysokým stupněm zabezpečení se mívá účinkem a nenaplnuje účel výkonu trestu, možnosti působení ve stávajícím typu věznice byly vyčerpány a je tak třeba přeargumentovat odsouzeného do věznice se zvýšenou ostrahou.

12. Pokud jde o uplatněné stížnostní námitky, nebyla jim přiznána důvodnost. Krajský soud se seznámil se zvukovým záznamem komunikace M. V. se samosoudcem pořízeným dne 6. 8. 2024, kdy mělo být původně konáno veřejné zasedání, ale nakonec ani nebylo zahájeno a bylo odročeno, aby měl odsouzený zaručen dostatek času na přípravu, i se zvukovými záznamy průběhu veřejného zasedání ze dnů 15. 8. 2024 a 5. 9. 2024, nicméně nezjistil z nich žádné takové skutečnosti, které by zakládaly vytýkané vady. Protokolující úřednice pořídila protokoly o veřejném zasedání samostatně, a to podle zvukového záznamu (§ 55b odst. 2 tr. ř.). Ze zákona neplyne, že by protokol musel mít bez dalšího podobu doslovného přepisu každého jednoho proneseného slova. Státní zástupce nebo odsouzený sice mohou žádat, aby výpověď učiněná v řízení před soudem nebo její část byla doslovně zaprotokolována, a předseda senátu (samosoudce) takové žádosti vyhověl, pokud předmětem výpovědi není jen opakování toho, co je již zachyceno v protokolu (§ 55b odst. 3 věta druhá tr. ř.), nicméně M. V. takovouto doslovnou protokolaci výslovně nepožádal. Zároveň podle § 57 odst. 1 tr. ř. nevznese žádné konkrétní námitky proti protokolům o veřejném zasedání, o nichž by v takovém případě musel rozhodovat Okresní soud v Lounech jakožto soud, o jehož protokoly jde.
13. Odsouzený především vyjadřoval svůj nesouhlas s tím, že okresní soud spojil ke společnému projednání a rozhodnutí dvě věci – návrh ředitele věznice na jeho přeřazení do věznice se zvýšenou ostrahou a jeho vlastní návrh na podmíněné propuštění, a toto procesní rozhodnutí se snažil zvrátit, nicméně podle úsudku krajského soudu tak činil z obstrukčních důvodů. Zásada společného řízení vyjádřená v § 20 tr. ř. zajišťuje, aby všechny trestní věci, které spolu souvisí, byly projednány společně, pokud tomu nebrání důležité důvody. Její smysl spočívá v trestním řízení provedeném efektivně a soustředěně se zřetelem na všechny rozhodné okolnosti (...). Klade se zde důraz na ekonomičnost a hospodárnost řízení, čímž je respektována i zásada rychlosti a hospodárnosti trestního řízení. (§ 20 tr. ř. In: Š. P. a kol. Trestní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 311.) V obou výše specifikovaných věcech je dána souvislost subjektivní (pojítkem je zde osoba jednoho a téhož odsouzeného, který v daných trestních věcech figuruje, tedy M. V. i objektivní (ve vykonávacím řízení jsou zde řešeny otázky týkající se společného výkonu dvou konkrétních trestů odnětí svobody ve věznici a důkazní podklady pro rozhodnutí o obou – byť protichůdných – návrzích jsou v podstatě totožné). Nedávalo by logiku a bylo by vysloveně neekonomické, pokud by okresní soud za popsané situace příslušné návrhy projednával odděleně, konal by separátní veřejná zasedání, v nichž by však byly prováděny prakticky shodné okruhy důkazů, Vězeňská služba České republiky by prováděla opakované eskorty odsouzeného do budovy soudu (neboť tento nebyl svolný s využíváním videokonferenčního zařízení) atd. Postup podle § 23 odst. 3 tr. ř. *per analogiam* zde tudíž byl namístě. Proti usnesení soudu o spojení trestních věcí není přípustný opravný prostředek (§ 141 odst. 2 tr. ř.) a odsouzený tak nemá žádnou možnost jej zvrátit. Nic na tom nemění nynější snaha M. V. obejít tuto zákonnou úpravu zpětným brojením proti spojení věcí až v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o jeho přeřazení do věznice se zvýšenou ostrahou.
14. V řízení předcházejícím napadenému usnesení nebylo porušeno ani právo odsouzeného na obhajobu a na spravedlivý proces. Je faktem, že nebyl zastoupen obhájcem, nicméně ve věci nebyl dán žádný z důvodů nutné obhajoby. Podle § 36a odst. 1 tr. ř. ve vykonávacím řízení, v němž soud rozhoduje ve veřejném zasedání, musí mít odsouzený obhájce, a) je-li jeho svéprávnost omezena, b) je-li ve vazbě, nebo c) jsou-li pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Bláhová.

Ze spisového materiálu neplyne, že by M. V. byl osobou s omezenou svéprávností. Nenachází se v současnosti ve vazbě, nýbrž ve výkonu trestu odnětí svobody (s čímž obecně zákon vznik důvodu nutné obhajoby ve výkonávacím řízení nespojuje). Z pohledu stížnostního soudu ze spisu neplynou ani pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit, ba právě naopak, svou obhajobu totiž sám aktivně vykonával, což je patrné jak z jeho četných písemných podání, tak i z vystupování před soudem. Zároveň zde ve smyslu § 36a odst. 2 tr. ř. nejde o řízení o stížnosti pro porušení zákona, řízení o dovolání nebo o řízení o návrhu na povolení obnovy řízení. Pokud chtěl být odsouzený v řízení o návrzích na přeřazení do věznice se zvýšenou ostrahou a na podmíněné propuštění zastoupen obhájcem, měl možnost si jej sám zvolit na plnou moc (nebo mu jej mohly zvolit osoby jemu blízké uvedené v § 37 odst. 1 tr. ř.), nicméně to se nestalo. Nežádal ani o přiznání nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Nebyl a není dán žádný důvod pro konání hlavního líčení, jehož se M. V. domáhá, nerozhoduje se zde již o vině. Zákon pro předměty nynějšího společného řízení výslovně stanoví rozhodování ve veřejném zasedání (§ 324 odst. 1, § 331 odst. 1, § 333 odst. 1 tr. ř.) a v souladu s tím soud prvního stupně postupoval.

15. Krajský soud se nemohl ztotožnit ani s námitkou, že ve věznici se zvýšenou ostrahou není možné být kázeňsky odměňován, plnit cíle programu zacházení, být zařazen do zaměstnání, mimopracovních činností a různých aktivit. Jediná specifika výkonu trestu v přísnějším z obou typů věznic plynou z ustanovení § 72b zákona o výkonu trestu odnětí svobody, podle něhož se při výkonu trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou nepoužijí ustanovení § 19 odst. 8, § 45 odst. 2 písm. g) a h), § 56 odst. 1 a 2 a § 68. Ta se však týkají návštěv, nejvyšších dvou forem kázeňských odměn (povolení opustit věznici až na 24 hodin v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení, přerušení výkonu trestu) a možností přerušení výkonu trestu (obecně a specificky pak u některých odsouzených ženského pohlaví), nikoli aspektů zmiňovaných stěžovatelem, v nichž z hlediska nastavení zákona nejsou mezi oběma typy věznic rozdíly. Samotné znění ustanovení § 2 odst. 1, odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody rozhodnutí o přeřazení do přísnějšího typu věznice nepřekáží, ostatně bylo-li by tomu tak, nebylo by přeřazení možné v podstatě nikdy. Ohledně své snahy o dosažení zařazení na specializované oddělení, získání zaměstnání, absolvování různých programů s údajně výborným hodnocením a dalších svých počínání zůstal odsouzený jen u pouhých tvrzení, která však nepodložil naprosto žádnými důkazy (např. písemnými potvrzeními o absolvování programů Victim impact training / Vnímám i Tebe či Zastav se, zamysli se, změň se, kopií svého údajného trestního oznámení týkajícího se šikany vězňů – patrně příslušníky vězeňské služby, údajně vypracovaným znaleckým posudkem, podle něhož nemá sklony k sebepoškozování a sebevražednému jednání atd.) a z hodnotících zpráv vypracovaných věznicí nic takového neplyne. Bez dalšího pak není důvod pochybovat ani o tom, že proběhla konkrétní kázeňská řízení týkající se odsouzeného, která vyústila v uložení jednotlivých kázeňských trestů, o nichž vyžádané zprávy vypracované věznicí referovaly. Mírou závažnosti jednotlivých kázeňských přestupků se zdejší soud zabýval již výše v odůvodnění tohoto svého rozhodnutí. Je patrné, že různá míra izolace odsouzeného v rámci výkonu trestu odnětí svobody (prováděná na zákonné bázi) je důsledkem jeho četných protiprávních jednání v rámci výkonu trestu a nikoli naopak (tedy že by proti němu byla zlovolně a bezdůvodně aplikována různá opatření a teprve v reakci na ně by se, s přesvědčením o nastalé nespravedlnosti, dopouštěl protiprávních skutků). Zohlednění způsobu chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody, jakkoli řešeného v kázeňských řízeních, při rozhodování o návrhu na jeho přeřazení do přísnějšího typu věznice nezakládá dvojí trestání, stejně jako by jej nezakládalo dokonce ani hypotetické odsouzení soudem za trestný čin spáchaný během výkonu trestu, na což (jako důvod pro přeřazení) výslovně pamatuje ustanovení § 57 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku. Jako nadbytečné a spíše obstrukčně (k prodloužení doby řízení) navrhované se zde jeví zadávání vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, týkajícího se odsouzeného nebo vyžadování odpovědi věznice na jeho ne příliš srozumitelný dotaz „kolik bylo úředních záznamů, kde v kázeňských trestech byly odebírány léky spoluvězni“.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Bláhová.

16. Jediného pochybení, a to formálního charakteru, na které bylo nyní nutno reagovat, se okresní soud při svém rozhodování dopustil tím, že – jak plyne z výroku napadeného usnesení – rozhodoval podle § 57 odst. 1, odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, nicméně uvedení ustanovení § 57 odst. 2 tr. zákoníku zde bylo zcela nemístné (upravuje totiž přearažení odsouzeného do věznice s ostrahou, což není případem projednávané věci M. V. u něhož změna typu věznice probíhá v přesně opačném směru), a že naprosto nijak nekonkretizoval trest, resp. společně vykonávané tresty, jichž se přearažení do přísnějšího typu věznice týká (již ve výroku měly být uvedeny jejich výměry a pravomocná soudní rozhodnutí, jimiž došlo k jejich uložení), přičemž i ve zbytku byl výrok napadeného rozhodnutí neobratně formulován.
17. Jen z těchto důvodů bylo předmětné usnesení okresního soudu v celém rozsahu zrušeno podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a zároveň bylo nově rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení krajského soudu.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

Ústí nad Labem 4. prosince 2024

JUDr. Jiří Kroupa v. r.
předseda senátu

vypracoval soudce:
Mgr. Josef Havlík v. r.